

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra výtvarné výchovy a kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suromar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení Diplomová práce

Název práce: KreKra – výtvarná kreativní krabice mezioborových nápadů.

Práci předložila studentka: Barbora Vlnová

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Posudek oponenta práce: doc. PaedDr. Jan Slavík. CSc.

1. Cíl práce

(uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo v její teoretické složce objasnit tematiku mezioborových vztahů ve výtvarné výchově, tematiku průřezových témat a mezioborových vztahů v RVP ZV a věnovat se problematice didaktické hry. V praktické části měl být navržen soubor výtvarných her s různými mezioborovými přesahy, které budou využitelné pro učitele 1. stupně základní školy. Cíl práce byl splněn do přijatelné míry.

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

Teoretickou část práce autorka pojala, jak sama uvádí již v anotaci, jako nástroj pro objasnění pojetí výtvarné výchovy v základní škole. V dalším textu volí přístup spočívající v krátkých komentářích k jednotlivým pojmům či heslům z oblasti, kterou se věnuje. Jedná se především o pojmy z teorie nebo dokumentace kurikula (mezioborové vztahy, průřezová témata, mediální výchova atd.).

V úvahách o výtvarné výchově nebo později o didakticky zaměřené hře v tomto přístupu k výkladu pokračuje. Jeho relativní výhodou je, že přináší rychlý přehled o mnoha různých tématech, nevýhodou je autorkou neobjasněná (a nepromyšlená?) spojitost mezi nimi. Vznikla tím málo přehledná mozaika vlastních nápadů, úvah a víceméně namátkou převzatých citátů, které autorku něčím zaujaly. Barbora Vlnová ponechává na čtenáři, aby si tříšť rozmanitých hledisek propojil do vlastního ucelenějšího obrazu. Text působí jako záznam plynutí bezprostředních úvah a myšlenek, v němž se objevují leckteré příléhavé postřehy, ale také mnoho nedomyšlených nebo plytkých tvrzení (kupř. s. 28: „výtvarná výchova [...] není jen

o pocitech, liniích, vysvětlování [...] je o jemné motorice, samostatnosti i týmové spolupráci [...]).

Praktická část se mi jeví jako hlavní opora celé práce. Autorka v Úvodu píše o tom, jak přiblížit danou látku žákům tak, aby o ni získali skutečný poznávací zájem, který vede k přemýšlení a dialogům. Asi nevědomky se tím hlásí k aktuálnímu pedagogickému konceptu „kognitivní aktivizace žáků“. Prostředkem k ní mají být hravé tvořivé činnosti uskutečněné co nejjednoduššími prostředky a propojující navzájem více oborů. To je myšlenkové východisko k praktické části. Z jejího textu je znát, že zde je autorka (na rozdíl od teoretické části) více soustředěna na porozumění faktografickým a logickým souvislostem, takže se jí aspoň v některých momentech daří propojovat teoretické podněty s praktickými realizacemi, jako kupř. v souvislosti se strukturou učební úlohy (s. 38–39). Prokazuje též pečlivost ve vyhledávání informačních zdrojů a poznatků, které by mohla ve své práci využít.

Soubor námětů – kreativních úloh – hodnotím jako kvalitativně vyvážený, kognitivně pro žáky podnětný a nápaditý. Odhaduji též podle vlastní letité zkušenosti z praxe základních škol i ze seminářů pro učitele, že by mohl být pro učitele přitažlivý, podnětný i dobře využitelný. Postrádám však dobře vyložené souvislosti k teoretickým otázkám, které by prokázaly návaznost kreativních úloh na poznatky z umění a estetiky.

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

Forma a technické řešení odpovídají standardním požadavkům.

4. Formální náležitosti

Text je psaný srozumitelně a je přehledně strukturovaný. Překlepy, případně drobné chyby, nejsou příliš časté. Rozsah textu je vyhovující.

5. Stručný komentář hodnotitele

Posuzované dílo v celkovém pohledu považuji za velmi nevyrovnané v kvalitách při srovnání teoretické s praktickou částí a tedy i za selhávající ve využití šancí k jejich vzájemnému propojení. V teoretické části se autorce nezdařilo vypracovat nějakou bytelnější oporu pro soustavný dobře argumentovaný výklad, který by teoreticky přiléhavě objasnil a zdůvodnil praktické dílo. Tím se též posuzovaná diplomová práce zásadně liší od díla Ko-text, k němuž se autorka odvolává částečně právem (s. 39), protože princip praktické části její diplomové práce je s Ko-textem shodný. Avšak, na rozdíl od něj, propojení s myšlenkově uceleným i hlouběji koncipovaným výkladem je velkou slabinou práce Barbory Vlnové. Jenomže právě v tomto propojení je smysl vysokoškolské přípravy učitelů.

Učitelství není jen umění, ale je to také zodpovědnost a schopnost vysvětlovat a zdůvodňovat své jednání ve výuce. Umělec (řečeno s nadsázkou) nepotřebuje vysvětlovat či obhajovat své dílo, jestliže jím nikoho bezprostředně neohrožuje, protože má pro to k dispozici teoretiky: kritiky umění, estetiky, historiky umění atp. Učitel ale musí pro hlubší objasňování a obhajobu své práce spoléhat na sebe a má za ni zodpovědnost, protože může svým jednáním své žáky ohrozit, i kdyby jen sníženou výchovnou či vzdělávací kvalitou výuky, na kterou sama diplomantka ve svém textu vícekrát kriticky poukazuje.

Lze pochopit, že se diplomantka poněkud ztratila v houštině všech možných teoretických hledisek, které se k jejímu praktickému dílu mohou vztahovat. Tím víc však bylo třeba věnovat pozornost výběru nějakých opor, které by spleť poznatků projasnily a utřídily. Důkazem, že to bylo v autorčiných silách, je výše vzpomínané propojení praktického přístupu s teoretickým pohledem na učební úlohu.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

Vyberte si některou z Vámi navržených kreativních úloh a aspoň stručně ji analyzujte do větší hloubky tak, abyste mohla doložit, že rozumíte souvislostem mezi koncepčními požadavky na výtvarnou výchovu ve vzdělávacích programech, výtvarně-výchovnou praxí a jejími teoretickými kontexty.

7. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): **Dobře** (velmi dobře; s uvážením kvality obhajoby).

Datum: 29. 8. 2019

Podpis: doc. PaedDr. Jan Slavík **OSc.**

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
Katedra výtvarné výchovy a kultury

Kopie souhlasí s originálem dle čl. 4 odst. 5 Směrnice rektora č. 33R/2017

